
UIT DE GESCHIEDENIS VAN DE GENTSE BRUGGEN

(Vervolg)

SNEPBRUG

De spoorbrug kreeg haar naam van het nabijgelegen lusthof "het Snekken" dat in de 19de eeuw één der meest bezochte guingetten (1) van de stad was, gelegen aan de boorden van de Leie, in de onmiddellijke nabijheid van de spoorbrug. De lusthof ontstond omstreeks 1830 om honderd jaar later voorgoed te verdwijnen (in 1931).

De eerste brug, een metalen draaibrug, werd gebouwd in 1837-1838, bij de aanleg van de spoorlijn Gent-Brugge, welke op 12 augustus 1838 in gebruik werd genomen. Amper acht dagen later zou een eerste, ernstig ongeluk plaats hebben :

Normaal moest Sneppenbrug voor het scheepvaartverkeer openstaan, bij de nadering van een trein werd de brug dan dicht gedraaid. Met een fluitstoot verwittigde de machinist van te voren de brugwachter met dienst, dat er een trein in aantocht was.

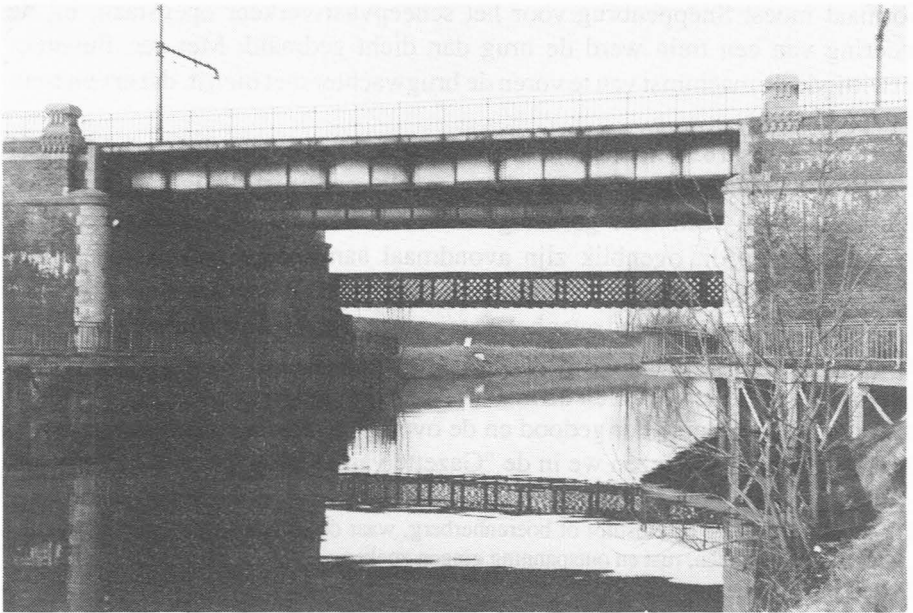
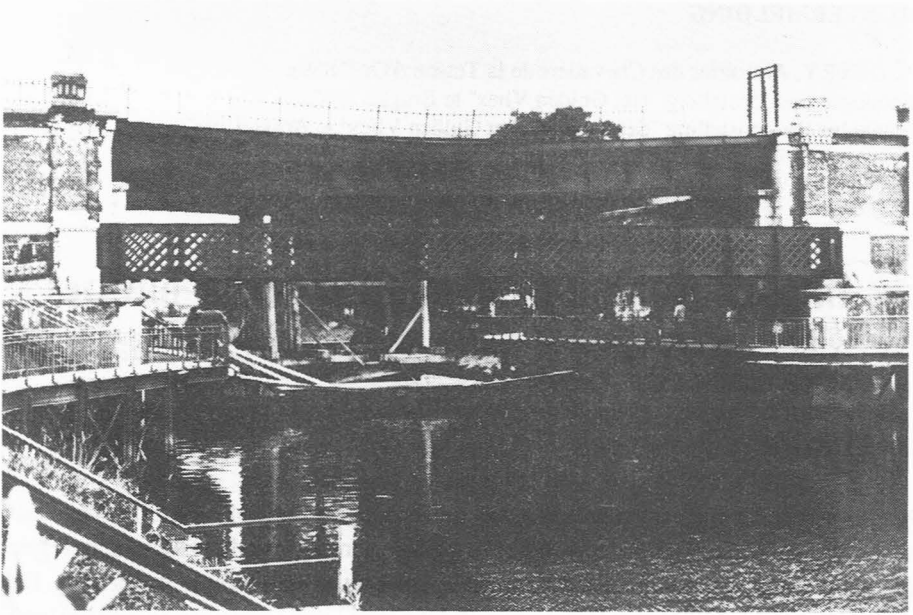
Op 20 augustus 1838 keerde een bijzondere trein van Oostende naar Brussel terug. Bij de nadering van de Snekbrug gaf de machinist de overeengekomen fluitsignalen en reed met gerust gemoed verder, niet vermoedend dat de brugwachter op dit ogenblik zijn avondmaal aan het gebruiken was in het "Patijntje" (2) en daardoor de aankomende trein niet hoorde. De locomotief schoot in zijn vaart een eind over het water, stootte tegen de opengedraaide brug en stortte met donderend geraas en gesis de Leie in. Van de zes personen die het konvooi begeleidden, werden de machinist en de ingenieur ernstig gewond, de stoker en de hoofdgeleider gedood en de overige twee personen licht gewond. Op 6 december 1838 lezen we in de "Gazette van Gent" : "Sedert het ongeluk

---

(1) Guingette. Dit was een lusthof of boerenherberg, waar de Gentenaren vroeger, soms met heel het huishouden, rust en ontspanning gingen zoeken.

(2) Het "Patijntje" was net als "het Snekken" één der meest bezochte guingetten aan de Leie, op het einde der Patijntjesstraat.

In 1935 werd het "Patijntje" overgebracht naar de hoek van de Afsneelaan.

De huidige Snepbrug.

aan de brug van het Snep, heeft men over de Leie eene voorlopige niet draaiende brug gemaakt, welke de scheepvaart grotendeels belemmert. De schippers zijn daarover ontevreden en dreigen de voorlopige brug af te breken of te doen springen." Op 19 februari 1839 meldde dezelfde krant : "Binnen het verloop van twaalf dagen heeft men de voorlopige Snepbrug door een ijzeren draaibrug vervangen : gedurende deze twaalf dagen moesten de reizigers per diligence van de statie van Gent naar die van Drongen rijden. De aannemer had volgens het lastencohier zes weken om het werk te verrichten !" Van een prestatie gesproken.

In 1897 werd de huidige verhoogde spoorwegberm aangelegd. De grond was afkomstig van de uitdieping van het kanaal Gent-Terneuzen.

Over de bouw van de nieuwe, vaste brug verschenen verschillende artikels in de Gazette van Gent :

Op 16 september 1897 melding van de aankomst van het eerste gedeelte der metalen brug, welke 15 m lang, zowat 70.000 kg woog.

29 oktober 1897 :

"De nieuwe Snepbrug. Het metselwerk in het bed der rivier is geëindigd en men heeft gisteren de dammen doorgestoken welke de Leie afsloten. Reeds ligt eene boot voor de brughoofden. Daarop zal men op eene stelling het eene uiteinde der brug plaatsen en ze naar den overkant schuiven. Het werk zal in driemaal gedaan worden : er zijn twee bruggen voor den spoorweg en eene kleine brug voor de voetgangers."

8 november 1897 :

"Het is heden dat het eerste deel der nieuwe spoorbrug over de Leie zal geschoven worden. De werken zijn heden morgend begonnen en zullen in de namiddag geëindigd zijn. Binnen een paar dagen zal het tweede deel worden overgebracht en daarna het brugje voor voetgangers, zodat heel de brug misschien nog deze week zal overgebracht zijn."

2 december 1897 :

"De Snepbrug is beproefd : een gewicht van 72.000 kilos is er drie maal over gereden en de brug heeft dit goed doorstaan. De brug zal weldra aan het verkeer worden overgeleverd."

3 december 1897 :

"De nieuwe spoorwegbrug aan de Snep is voltooid en aan het gebruik overgeleverd : de treinen zijn er heden morgend over gereden."

Amper tien jaar later werd de Snepbrug nogmaals veranderd :

13 september 1907 :

"Sedert eenige dagen is men begonnen aan het ophogen der Snepbrug. De oude spoorbrug is in twee deelen verdeeld en terwijl het eene nog dient voor het verkeer der treinen, wordt de andere helft voorzichtig opgetild op de hoogte der nieuwe kaai. Eens dit verricht, zal heel het verbouwen op de nieuwe hoogte aangevangen worden. Als heel het werk zal voltooid zijn zal de brug twee dub-

bele sporen hebben, waarvan één uitsluitend voor de internationale treinen. Binnen een maand zal de aanbesteding plaats hebben voor het verleggen der Leie tussen de Snepbrug en de fabriek wat verder in de meerschen."

16 september 1907 :

"De helft der spoorwegbrug is vrijdagavond in goede voorwaarde op de nieuwe rustarduinen geschoven, 4 m hooger dan vroeger en dadelijk begonnen er weer de sporen op te leggen. Duizende nieuwsgierigen zijn gisteren dit buitengewoon werk gaan zien."

Regelmatig werden de lezers van de Gazette van Gent op de hoogte gehouden van de vordering der werken welke werden uitgevoerd door ondernemer W. Waeyenberghe. De werken waren gestart einde 1906.

21 april 1908 :

"De werken aan de Kortrijkse poort

De talrijke wandelaars hebben kunnen vaststellen dat men begonnen is aan een belangrijk werk, een weinig voorbij de Snepbrug. Men heeft een rivier gegraven welke, in het belang der scheepvaart, den grooten bocht zal doorsnijden van de Leie. De tuin van de guingette der Snep is geheel overhoop gezet uit hoofde van het aanleggen van den schoonen boulevard. Deze zal langs den spoorweg loopen, welke zal gelegd worden op een verhoog."

1 december 1908 :

"Aan de Sneppenbrug : Hier zijn de werken ook reeds ver gevorderd. De nieuwe stalen brugvloeren zijn geplaatst. Het nieuwe bed der Leie is gereed en het oude bijna totaal opgevuld."

5 juli 1909 :

"De werken aan de Snepbrug zijn nagenoeg voltooid."

Tien jaar later werd de brug door de Duitse bezetter vernield.

Na de oorlog 1914-1918 werd brug nog tweemaal vernield : in mei 1940 en in september 1944. Van al die herstellingen is weinig terug te vinden in de dagbladen. Ook uit dossiers is niet veel te halen : de meeste zijn ofwel vernietigd ofwel zeer onvolledig.

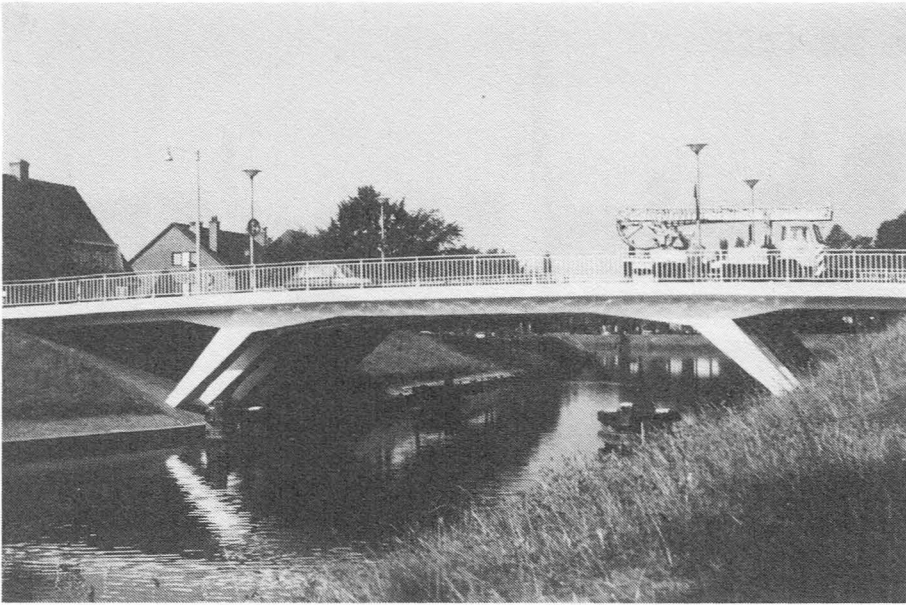
EUROPABRUG

In het jaarverslag van de stad Gent, 1962, lezen we : "In afwachting van de bouw van een definitieve, vaste brug over de Leie (1) aan de Rijsenbergstraat, die de kwartieren Rijsenberg en Neermeerschen met elkaar zou verbinden, werd besloten aldaar een tijdelijke voetbrug te bouwen."

Deze voetbrug bestond uit een plankenvloer rustend op metalen liggers en met een nuttige breedte van twee meter. De aanbesteding had plaats op 26 juli 1962

---

(1) Dit is de kunstmatige Leie, die in 1916, van Aan de Bocht tot aan de Jan Palfijnbrug gegraven werd.

De Europabrug over de Leie.

en werd toegewezen aan de firma Van Autryve Gebroeders. Er werd aan gewerkt van 10 september tot 7 november 1962.

Een jaar later (26-12-1963) had de aanbesteding plaats van een vaste wegbrug. Ze werd toegewezen aan dezelfde aannemer nl. Van Autryve Gebr. De brug werd uitgevoerd in gewapend beton. Het is een constructie welke bestaat uit zes portieken met, op 45° hellende benen, zodat een maximum vrije doorvaarbreedte bekomen werd (= 11 m).

Het brugdek is 16 m breed waarvan 10,5 m rijweg; de totale lengte bedraagt 36,4 m.

Na de afbraak van de één jaar "oude" voetgangersbrug, begonnen de werken op 20 april 1964.

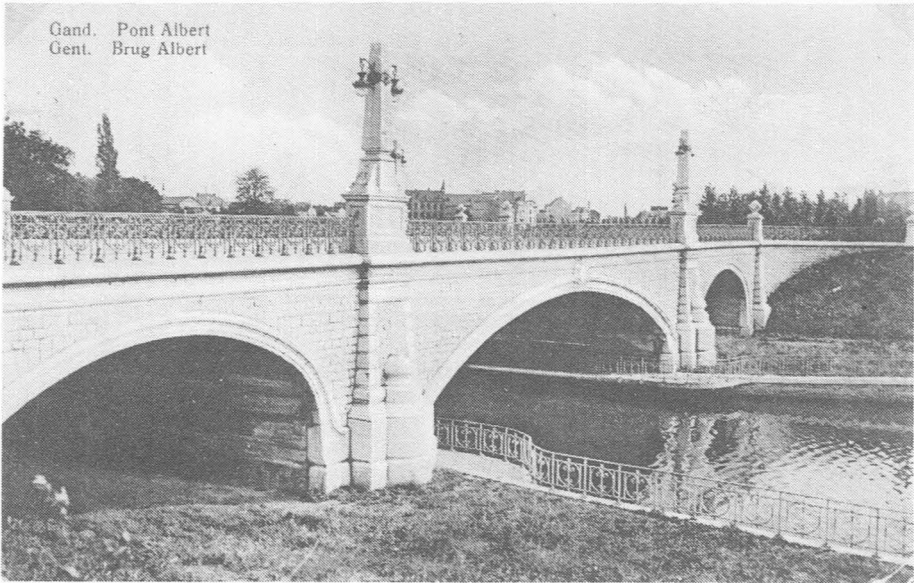
De voetgangers konden over de nieuwe brug vanaf 21 september 1965. Op 9 november 1965 werd de brug voor alle verkeer opengesteld.

De totale kostprijs beliep 11.358.136 fr. De afgebroken voetbrug had 387.349 fr gekost.

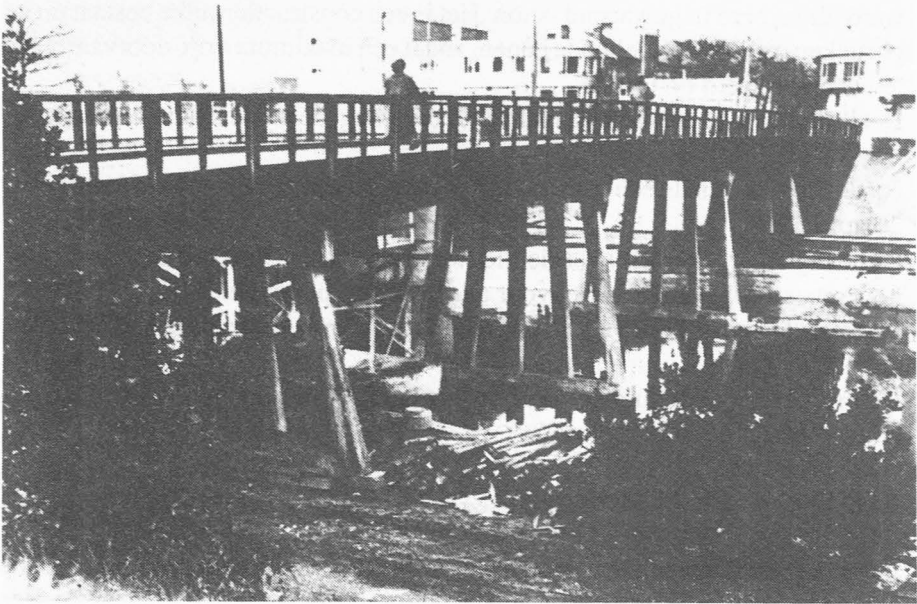
De brug kreeg haar huidige naam in 1966, bij beslissing van het College van Burgemeester en Schepenen.

KONING ALBERTBRUG

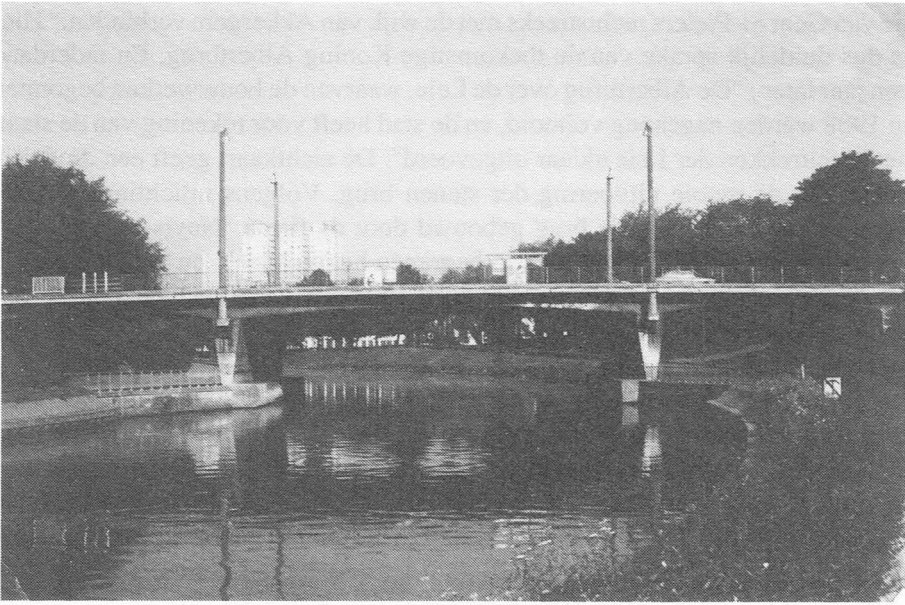
In het jaarverslag van Gent verscheen in 1908 het volgende : "Het bouwen van een vaste brug, met drie bogen in steenmortel, met hoofden in gekapte steen; over de Leie, werd afwaarts de stedelijke schietbaan begonnen, om de Albrechtlaan met de Godshuizenlaan te verbinden. Deze brug zal de wijk der nieuwe sta-

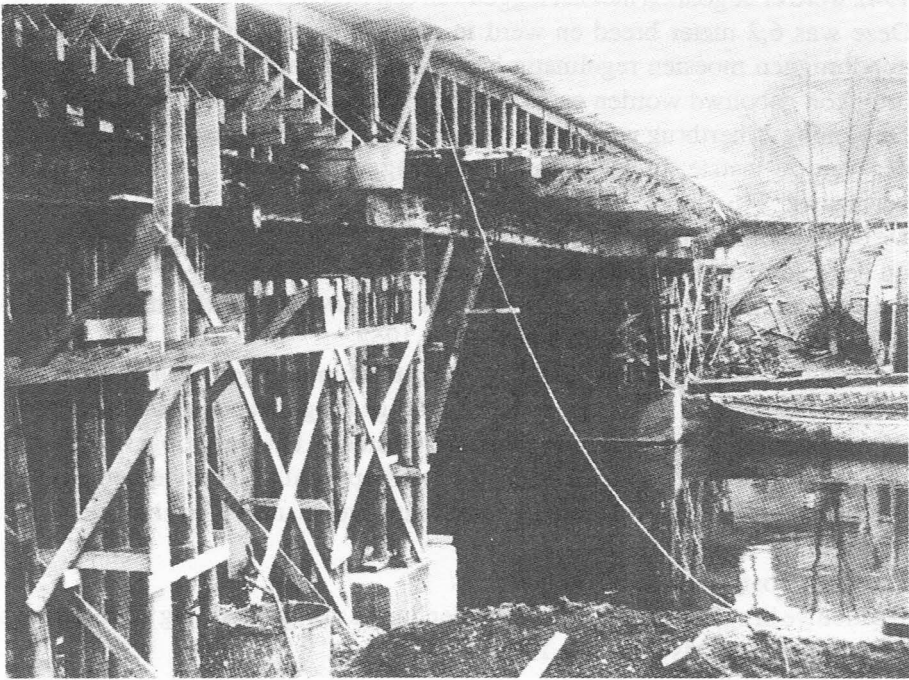
De eerste Koning Albertbrug. Bemerkt de mooie brugleuning. Zichtkaart uitgegeven door K. Van Melle, Burchtstraat 81, Gent.

De noodbrug op de plaats van de verwoeste Koning Albertbrug. Deze noodbrug deed dienst van 1940 tot 1952 (foto dienst Monumentenzorg).

De huidige Koning Albertbrug.

De nieuwe Albertbrug in opbouw in 1953.

tie van Gent St-Pieters rechtstreeks met de wijk van Akkergem verbinden." Hier is dus duidelijk sprake van de toekomstige Koning Albertbrug. En inderdaad een jaar later : "De Albertbrug over de Leie, waarvan de bouwwerken begonnen in 1908 werden nagenoeg voltooid, en de stad heeft voor rekening van de staat, het rechttrekken der Leie aldaar uitgevoerd". De zichtkaart geeft een duidelijk beeld van de mooie uitvoering der stenen brug. Volgens inlichtingen uit de Gazette van Gent werd de brug gebouwd door de firma "Neyts en Vossaert" voor de prijs van 282.000 fr (daarin begrepen het rechttrekken van de Leie). Na de aanbesteding en toewijs op 14 april 1908 vingen de werken aan. Er was een werktijd voorzien van 16 maand.

Het rechttrekken der Leie gebeurde in twee fasen : bij het bouwen van de Snepbrug en de Albertbrug werd ter plaatse uitgegraven en op 10-8-1909 ving men de graafwerken aan tussen beide bruggen.

Op 4 november 1909 was de voltooiing der brug in zicht (1) : weldra begon men de brug te kasseien. Meer dan een jaar later nl. op 1 juli 1911 verscheen het volgende bericht : "De proeven om de sterkte dezer brug vast te stellen zijn dezer dagen genomen. Een wagen met 20.000 kg geladen en getrokken door acht paarden, is er over gereden zonder dat het minste spoor van inzakking vastgesteld werd."

Deze brug werd op 23 mei 1940 volledig verwoest. In de loop van hetzelfde jaar werd er een houten noodbrug gelegd van amper 3 meter breed. Op 7 september 1942 werd er begonnen met het leggen van een tweede noodbrug naast de eerste. Deze was 6,2 meter breed en werd in gebruik gesteld op 14-11-1942. Deze noodbruggen moesten regelmatig hersteld worden tot zolang er geen nieuwe brug kon gebouwd worden en daarop moest men wachten tot 1952.

De Koning Albertbrug was, samen met de Meulestedebrug en de J. Palfijnbrug, één van de laatste, in 1940, vernielde bruggen, die nog dienden te worden vernieuwd.

De brug, voorheen een stadsbrug, werd op staatskosten heropgebouwd omdat ze op de toekomstige ringlaan rond Gent lag.

De werken, aanbesteed op 15-8-1952 en toegewezen aan de firma "Baert en Albouwwerk" vingen aan op 3 november 1952.

De nieuwe brug werd opgericht op de oude funderingen welke slechts een breedte hadden van 20 meter, zodat de huidige brug met een totale breedte van 26 meter er langs beide kanten 3 meter oversteekt. Dit werd opgevangen door een constructie in gewapend beton. Ze werd opgevat als een vierbenig portaal dit is met drie overspanningen. De middenste overspanning, over de Leie zelf is 23,5 meter.

De totale kostprijs was 8.750.000 fr.

De nieuwe brug, moderner en veel breder dan de vorige, is spijtig genoeg niet zo mooi uitgevoerd als deze van 1908.

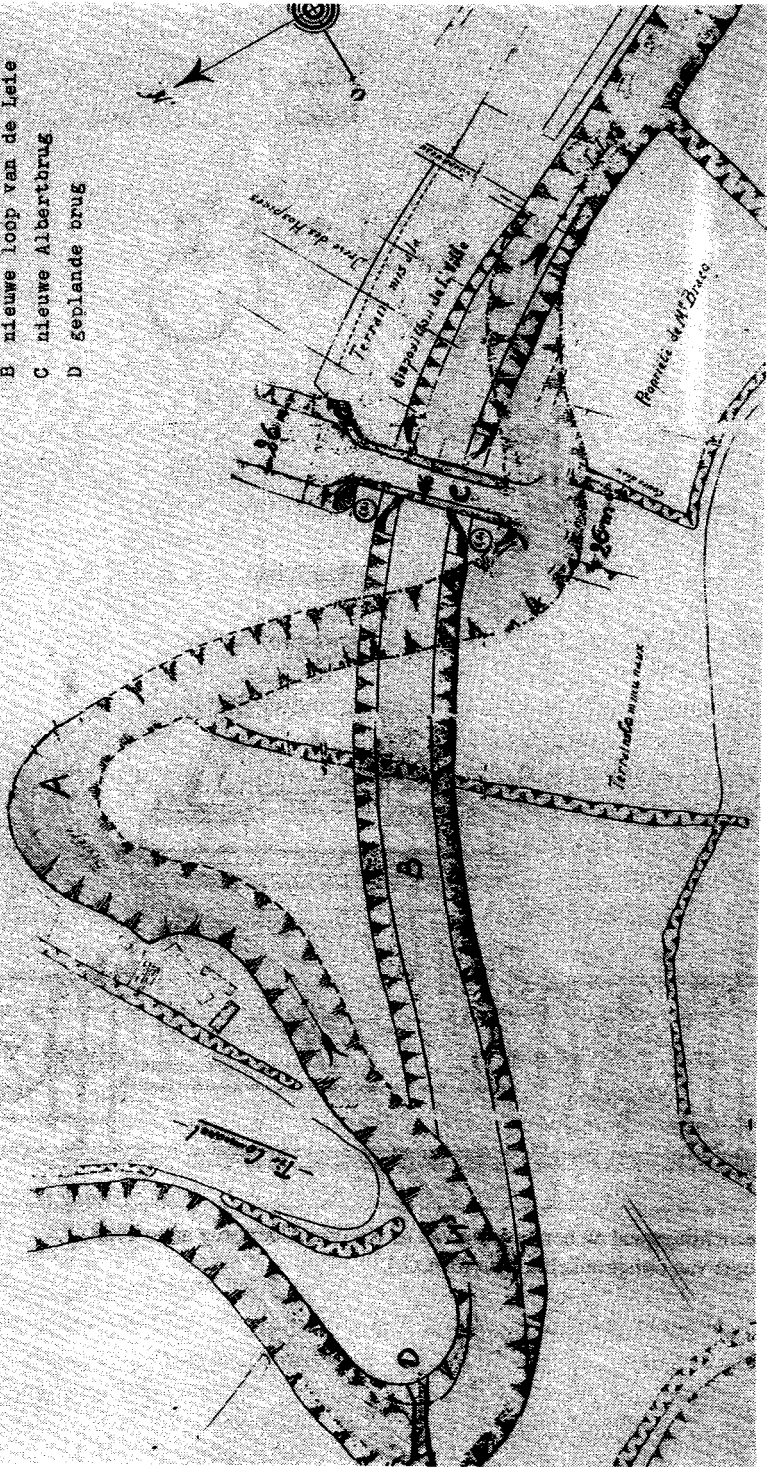
---

(1) Melding voltooiing in zicht op 6 mei, 5 juli, 15 september 1909.

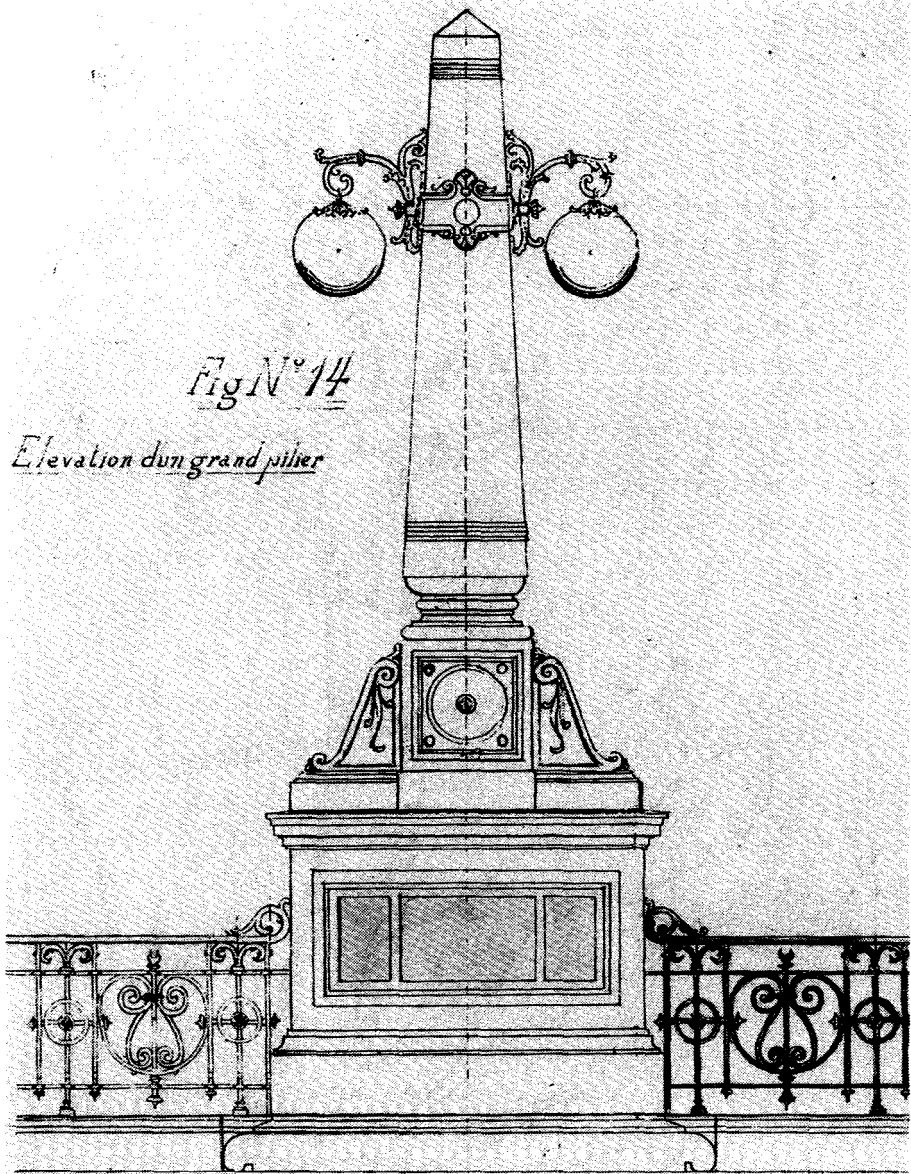

LEGENDE

- A oude bedding
- B nieuwe loop van de Leie
- C nieuwe Albertbrug
- D geplande brug

Rechttrekking van de Leie aan de Albertbrug, 1908-1910.

Verlichtingspaal en borstwering van de Koning Albertbrug anno 1908.
Copie van oorspronkelijk plan (S.A.G.).

De brug werd opengesteld voor het verkeer in maart 1954 en een maand later voltooid.

JAAR	SOORT	Lengte	Breedte van :			Vrije	PROEF
			rijweg	voetpad	doorvaar	hoogte	
1908	Vaste in steen	72	12	2x2	22	5,26	20.000
1940	Vaste in hout	"	3				
1942	"	"	+ 6,2				
1953	Vaste, gewa- pend beton	"	20	2x3	21,5	5,97	
Staat-wegenis							

Jaarverslag 1908-1909
1940-1942
1952-1953-1954

Gazette van Gent
1908-1909-1911
dossiers

M. LABYN
(t vervolgt)

BEKLACH VAN DE DULLE GRIETE

Een hele tijd geleden vestigde de Heer **L. Kronenberger** (Vilvoorde) onze aandacht op een Klaaglied van de Dulle Griet dat gepubliceerd werd door De Potter.

Wij beloofden hem het te zullen publiceren als we eens enkele bladzijden over hadden. Deze gelegenheid doet zich nu voor.

De Potter schrijft :

Na 1452, hebben wij gezegd, werd onze *dulle Griet* tot de rust en de stilzwijgendheid gedoemd, en toch deed men haar, bij zekere gelegenheden, nog eens spreken, of liever, voerde men in haren naam het woord, niet om te vernielen en te doden, maar om te treuren of te juichen. Ziehier, onder andere, een klaaglied, dat de oude in 1745 aanhief, toen zij, veracht en verlaten, overgeleverd aan den moedwil der straatkapoenen, met leede oogen haren stadsgenoot, den Draak van het Belfort, weer gansch in het goud zag steken :